

Bevillingsmodtager Diana Hedevang Christensen, MD, PhD

Ansættelsessted Aarhus Universitetshospital, Klinisk Epidemiologisk Afdeling (KEA)

Seniorforsker Reimar W. Thomsen, Aarhus Universitetshospital, Klinisk Epidemiologisk Afdeling (KEA)

Projekttitle Early-onset type 2 diabetes: Distinct phenotype, socioeconomic inequalities, and diabetes complications

Lægmandsresumé

Antallet af personer med tidligt indsættende type 2-diabetes (T2D), fx før 55 års alderen, stiger hastigt i Danmark og i hele verden. Ny forskning tyder på at tidlig T2D hos yngre og midaldrende kan være en farlig undertype af T2D, med meget større risiko for hjertekarsygdom og død end senere indsættende T2D hos ældre. Modsat hjertekarsygdom ved vi endnu ikke ret meget om, hvordan tidlig T2D påvirker risikoen for øjen-, nyre- og nervesygdom samt risikoen for at få kræft.

Det ser ud til, at tidlig indsættende T2D i højere grad rammer personer, der er socialt dårligt stillede. Vores hypotese er, at tidlig indsættende T2D udgør en specifik undertype af T2D som er karakteriseret ved lavere social status, dårligere mental trivsel, social isolation og en alvorlig risikoprofil i forhold til sundhedsadfærd. Sammenlagt kan dette resultere i en større biologisk belastning (engelsk: allostatic load) med dårligere metabolisk profil (højere blodsukker, blodtryk, kolesteroltal, kropsvægt, central fedtfordeling) og mere inflammation. Vi vil bruge unikke danske data til at afdække, hvordan disse faktorer akkumuleres hos personer med tidlig indsættende T2D, og om de derved bidrager til en højere risiko for diabetes-følgesygdomme og kræft.

Vi vil i vores forskningsprojekt først lave den hidtil mest dybdegående karakterisering af personer med tidligt indsættende T2D i Danmark. Vi vil undersøge sociale forhold, mental sundhed, livsstilsforhold, sundhedsadfærd, biologisk belastning samt genetik og sammenligne med personer med senere indsættende T2D. Vi vil derefter følge personer med tidligt indsættende T2D i registre, og undersøge om – og hvis ja, hvorfor – de har en øget risiko for øjen-, nyre- og nervesygdom samt kræft. Til sidst vil vi fokusere på, hvordan social status og ulighed påvirker risikoen for diabetes følgesygdomme, herunder samspillet med mental trivsel, social isolation, livsstil og biologisk belastning.

I projektet vil vi anvende data fra helt unikke landsdækkende sundhedsregistre, der omfatter mere end 300.000 personer med T2D. Vi vil koble disse data med to nationale undersøgelser – DD2 projektet og Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne – omfattende mere end 30.000 personer med T2D, som har detaljeret information om bl.a. genetik, fødselsforhold, sociale faktorer, mental trivsel, livsstilsfaktorer, kliniske variable og vægt, blodprøvesvar, og opfølgingsdata i registre.

Selv i et I-land som Danmark er der stor social ulighed i sundhed, og forekomsten af tidligt indsættende T2D er stigende. Det er derfor vigtigt at få større og mere detaljeret forståelse for sammenhængen mellem social status, tidlig indsættende T2D og sygdommens forløb og prognose. Vores projekt vil udfylde et stort hul i vores viden på området, og resultaterne vil kunne få stor betydning for den fremtidige behandling af personer med tidligt indsættende T2D.